

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně **Z. Š.**, zastoupené Mgr. et Mgr. Simonou Pavlicovou, advokátkou se sídlem Frýdek - Místek, 8. pěšího pluku 2380, proti žalovanému **Městskému úřadu Frýdlant nad Ostravicí**, se sídlem Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 2. 2017, č. j. 22 A 91/2016 – 34,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobkyně **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Ostravě se žalobkyně domáhala ochrany před nezákonným zásahem Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí (dále jen „žalovaný“), jenž měl spočívat v tom, že žalovaný ve stanovené lhůtě nereagoval na *„podnět* (žalobkyně) *k přezkoumání a provedení státního dozoru“* ze dne 17. 3. 2016, adresovaný Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje (dále jen „krajský úřad“), který byl žalovanému postoupen k vyřízení. Rozsudkem ze dne 21. 2. 2017, č. j. 22 A 91/2016 – 34, krajský soud výrokem I. určil, že nevydání vyrozumění žalovaného na podnět stěžovatelky ze dne 17. 3. 2016 ve lhůtě 30 dnů od předání věci žalovanému k dalšímu postupu, bylo nezákonným zásahem. Výrokem II. žalobu ve zbytku (tj. v části, kde se žalobkyně domáhala, aby byla žalovanému uložena povinnost vyrozumět ji, jak bylo s podnětem naloženo, včetně sdělení podrobností o průběhu podnětem iniciovaného řízení) zamítl. Výrokem III. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení.

[2] Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku především zabýval výkladem ustanovení § 42 správního řádu, upravujícího přijímání podnětů k zahájení řízení. Dle jeho názoru uvedené ustanovení zakládá podateli veřejné subjektivní právo na sdělení, jak bylo s jeho podnětem naloženo, pokud o takové sdělení požádá; správní orgán přitom může sdělit, (1) že řízení zahájil, (2) že neshledal důvody k zahájení řízení, popřípadě (3) že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Krajský soud se neztotožnil s názorem žalovaného, který se hájil tím, že byla-li jím žalobkyně vyrozuměna o postoupení věci žalovanému, bylo tím citovanému ustanovení učiněno zadost. Krajský soud konstatoval, že jazykový výklad posuzovaného ustanovení by sice mohl nasvědčovat tomu, že podatel podnětu má být vyrozuměn jen jedním ze tří v zákoně uvedených způsobů, nicméně již použití příslovečné spřežky *„popřípadě“* v textu zákona může indikovat, že sdělení o postoupení není rovnocenné sdělením o zahájení či nezahájení řízení z moci úřední. Dle názoru krajského soudu je v případě podnětu z povahy věci zřejmé, že podatel nemá zájem dozvědět se pouze o jednom z procesních úkonů v rámci vyřizování žádosti (jímž je postoupení věci), nýbrž chce vědět, jak bylo s jeho podnětem naloženo meritorně; ukládá-li zákon správnímu orgánu vyrozumět podatele o postoupení podnětu, rozumí se tím, že mu ukládá kromě jedné ze dvou variant, jak bylo s podnětem naloženo věcně (zahájení či nezahájení řízení *ex offo*), uvědomit jej též o nejdůležitějším procesním úkonu v rámci vyřizování podnětu tak, aby podatel věděl, kde bude o jeho podnětu s konečnou platností rozhodnuto a proč jej adresát podnětu v zákonné lhůtě nevyrozuměl o tom, zda řízení z moci úřední zahájil či nikoliv. Krajský soud proto uzavřel, že vyrozumění správního orgánu o tom, že postupuje věc příslušnému správnímu orgánu, nezbavuje správní orgán, jemuž byla věc postoupena, povinnosti vyrozumět podatele podnětu, zda řízení zahájil či zda neshledal důvody k jeho zahájení. V posuzovaném případě proto určil, že se žalovaný dopustil nezákonného zásahu, jestliže ve stanovené lhůtě žalobkyni nevyrozuměl o tom, zda v návaznosti na její podnět bylo či nebylo zahájeno řízení z moci úřední.

[3] Krajský soud zároveň nepřehlédl, že se žalobkyni již v mezidobí dostalo věcné informace o tom, že na základě jejího podnětu (1) nebude vedeno přezkumné řízení ve věci rozhodnutí o dělení či scelování předmětných pozemků, neboť žádné takové rozhodnutí neexistuje, a (2) bylo zahájeno řízení o odstranění stavby plotu na předmětných pozemcích (tuto informaci žalovaný uvedl ve vyjádření k žalobě, které bylo žalobkyni doručeno dne 21. 10. 2016). Pokud žalobkyně trvala na tom, aby soud zavázal žalovaného k tomu, aby upřesnil některé okolnosti řízení o odstranění stavby a souvisejícího řízení o dodatečném povolení stavby, krajský soud v tomto směru žalobě nevyhověl. Konstatoval totiž, že právo podatele podnětu na informaci o tom, jak bylo s jeho podnětem naloženo, se vyčerpává sdělením, že řízení bylo zahájeno nebo že nebyly shledány důvody pro jeho zahájení; na další podrobnosti o průběhu zahájeného řízení z titulu podaného podnětu nárok nemá.

[4] Proti výrokům II. a III. tohoto rozsudku brojila žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížností odkazující na důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) a e) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Z obsahu kasační stížnosti však vyplývá, že jsou namítány toliko důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. (nesprávný výklad ustanovení § 42 správního řádu, nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku spočívající v nedostatku důvodů a v jiné vadě řízení pro absenci vypořádání žalobní námitky). Právní subsumpce kasačních důvodů pod konkrétní písmena

ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s. je nicméně záležitostí právního hodnocení věci kasačním soudem a nejde tak o nedostatek návrhu, který by bránil jeho věcnému projednání (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 - 50, publikovaný pod č. 161/2004 Sb. NSS; všechna rozhodnutí zdejšího soudu jsou dostupná z http://www.nssoud.cz).

[5] Stěžovatelka v kasační stížnosti oponuje právnímu názoru krajského soudu, že právo podatele podnětu na sdělení o tom, jak bylo s jeho podnětem naloženo, se vyčerpává pouhým sdělením, že řízení bylo zahájeno, nebo že nebyly shledány důvody pro jeho zahájení. Má za to, že je nutno vyrozumět podatele podnětu k přezkumu meritorně a nikoliv pouhým bezobsažným sdělením, zda byl jeho podnět postoupen; to ostatně potvrzuje sám krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku, kde výslovně uvádí, že v případě podnětu je z povahy věci zřejmé, že podatel nemá zájem dozvědět se pouze o jednom z procesních úkonů v rámci vyřizování žádosti (jímž je postoupení věci), nýbrž chce vědět, jak bylo s jeho podnětem naloženo meritorně.

[6] Stěžovatelka zároveň podotýká, že žalovaný reagoval na předmětný podnět k přezkumu zákonnosti týkajícího se jakéhokoliv úkonu žalovaného ve věci dělení a scelování pozemků a stavby oplocení na těchto pozemcích teprve na základě výzvy krajského soudu k vyjádření k žalobě, a to navíc bez jakýchkoliv časových údajů ohledně řízení o odstranění stavby oplocení a řízení o jejím dodatečném povolení; ke dni rozhodování krajského soudu tedy nebyl vůbec zřejmý stav řízení ve věci dodatečného povolení stavby plotu (zda bylo povolení ke stavbě vydáno či nikoliv).

[7] Dále stěžovatelka namítá vadu napadeného rozsudku krajského soudu, který se dle jejího názoru nijak nevypořádal s důkazním návrhem v podobě správního spisu ve věci dodatečného povolení stavby, a to s ohledem na požadavek krajského úřadu, vyjádřený ve sdělení o postoupení podnětu, aby mu byla věc žalovaným předána ke zvážení postupu dle § 94 a násl. správního řádu (bylo-li ve stěžovatelkou iniciovaných věcech vydáno pravomocné rozhodnutí – pozn. NSS).

[8] Dle stěžovatelky se krajský soud také nevypořádal s ustanovením § 62 s. ř. s., když stěžovatelka navrhla žalovanému, aby upřesnil své vyjádření k žalobě, tj. sdělil lhůtu stanovenou k doplnění žádosti o dodatečné povolení stavby a informaci, zda bude stěžovatelka zahrnuta do okruhu účastníků tohoto řízení.

[9] Z odůvodnění napadeného rozsudku dle stěžovatelky nevyplývá ani žádná úvaha, z jakého důvodu je procesní úspěch žalovaného částečný ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s.; dosavadní průběh řízení přitom ukazuje opak (stěžovatelka má za to, že nezákonný zásah, jenž byl napadeným rozsudkem určen, nemůže být částečný).

[10] Závěrem stěžovatelka poukazuje na přílohy vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti svědčící o tom, že řízení ve věci dodatečného povolení stavby plotu nebylo dosud ukončeno, z čehož dle jejího názoru vyplývá, že žalovaný rozhodnutí v dané věci nemohl dosud předat krajskému úřadu k přezkoumání, čímž by bylo pokračováno krajským úřadem ve věci jejího podnětu.

[11] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti plně ztotožnil s právním názorem krajského soudu, vyjádřeným v napadeném rozsudku.

[12] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Jádrem kasační stížnosti je výklad ustanovení § 42 správního řádu, upravující procesní postupy přijímání podnětů k zahájení řízení (z moci úřední). Stěžovatelka však v kasační stížnosti předestřela značně zmatečnou argumentaci, z níž jasně vyplývá nepochopení zcela srozumitelně odůvodněných úvah krajského soudu stran předmětné otázky. Krajský soud konstatoval, že v případě nutnosti postoupit podaný podnět příslušnému správnímu orgánu, je adresát podnětu povinen informovat jeho podatele o tomto procesním úkonu, aby mu bylo známo, kde bude jeho podnět s konečnou platností vyřízen a proč jej adresát podnětu v zákonné lhůtě nevyrozuměl o tom, zda řízení z moci úřední zahájil či nikoliv. Následně poté již příslušný správní orgán vyrozumí podatele podnětu ve smyslu § 42 správního řádu o tom, jak bylo s jeho podnětem naloženo, tj. zda řízení z moci úřední zahájil či zda neshledal důvody k jeho zahájení. Na bližší podrobnosti řízení z titulu podaného podnětu podatel nárok nemá. Uvedenou argumentaci krajského soudu Nejvyšší správní soud plně aprobuje. Nad rámec argumentace krajského soudu lze poukázat též na úpravu obdobného institutu, kterým je podnět k provedení přezkumného řízení ve smyslu ustanovení § 94 odst. 1, věty třetí správního řádu. Na rozdíl od úpravy podnětu uvedené v § 42 správního řádu zde zákon v části věty za středníkem výslovně stanoví, že *„jestliže správní orgán neshledá důvody pro zahájení přezkumného řízení, sdělí tuto skutečnost s uvedením důvodů do 30 dnů podateli.“* Je tedy zřejmé, že nestanoví-li správní řád stejnou či obdobnou povinnost [tzn. sdělovat bližší informace o důvodech (ne)zahájení správního řízení] i v § 42 správního řádu, jde o záměr zákonodárce nastavit informační povinnost správních orgánů způsobem, jakým jej vyložil krajský soud. Zbývá dodat, že zdejší soud ve smyslu namítané argumentace nepřehlédl, že ze strany krajského soudu bylo užito na první pohled zavádějícího pojmu, konstatoval-li, že podatel podnětu má být vyrozuměn *meritorně*; uvedený pojem v kontextu § 42 správního řádu nelze označit za zcela přiléhavý, nicméně z obsahu odůvodnění napadeného rozsudku jednoznačně vyplývá, jaká reakce správního orgánu má následovat na podnět, aby dostál své povinnosti z uvedeného ustanovení vyplývající (tj. informovat o tom, zda řízení z moci úřední bylo zahájeno či zda nebyly shledány důvody k jeho zahájení).

[15] Jestliže stěžovatelka dále namítá absenci bližších informací o řízení o odstranění stavby oplocení a řízení o jejím dodatečném povolení ve vyjádření žalovaného k žalobě ze dne 10. 10. 2016 (jímž žalovaný nakonec dostál povinnosti vyplývající z ustanovení § 42 správního řádu), lze v tomto směru plně odkázat na výše aprobovanou argumentaci krajského soudu o tom, že z titulu podaného podnětu podatel nárok na tyto bližší informace nemá. Shodně lze přistoupit i k námitce stěžovatelky, jíž napadenému rozsudku vytýká absenci úvah stran možné aplikace § 62 s. ř. s. (uspokojení stěžovatelky), když stěžovatelka žalovanému navrhla upřesnění předmětného vyjádření k žalobě o další informace k řízení o dodatečném povolení stavby.

[16] Pokud jde o námitky stěžovatelky ohledně sdělení krajského úřadu ze dne 17. 3. 2016, předjímajícího postup dle § 94 a násl. správního řádu, tyto nebyly koncipovány zcela srozumitelným způsobem, a proto není zdejšímu soudu jejich podstata jasná. Lze proto spíše jen obecně konstatovat, že krajský úřad v předmětném sdělení stěžovatelku informoval o postoupení jejího podnětu žalovanému, neboť krajský úřad je příslušný přezkoumat případně až rozhodnutí stavebního úřadu (v daném případě žalovaného); krajskému úřadu však v době obdržení podnětu nebyla známa existence žádného rozhodnutí v předmětné věci. Proto uvedl, že (teprve) v případě, že by žalovaný zjistil existenci takového rozhodnutí, byl by povinen jej předat zpět krajskému úřadu ke zvážení postupu dle § 94 a násl. správního řádu. Taková situace však v posuzované věci nenastala, tudíž požadavek krajského úřadu na předání věci k možnému přezkumu nebyl realizovatelný. Nicméně je však nutno uvést, že daná problematika je z hlediska meritu posuzované věci bezpředmětná. Jak již bylo výše uvedeno, úkolem krajského soudu bylo toliko posoudit, zda se stěžovatelce na jí podaný podnět dostala zákonem předpokládaná reakce ve smyslu § 42 správního řádu, tj. sdělení, zda řízení z moci úřední správní orgán zahájil či zda neshledal důvody k jeho zahájení.

[17] Stěžovatelka napadenému rozsudku také vytýká absenci důvodů, pro které krajský soud dospěl k závěru, že její procesní úspěch je toliko částečný, ve smyslu § 60 odst. 1, věty druhé s. ř. s. Nejvyšší správní soud k uvedené námitce toliko konstatuje, že částečnost úspěchu je naprosto zřejmá již ze samotné výrokové části napadeného rozsudku, kdy výrokem I. bylo části žaloby vyhověno (určen nezákonný zásah), výrokem II. však byla ve zbytku žaloba zamítnuta (na bližší podrobnosti o zahájeném řízení z titulu podnětu stěžovatelka nárok nemá).

[18] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, za podmínek vyplývajících z ustanovení § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s., ji rozsudkem zamítl.

[19] O náhradě nákladů tohoto řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 odst. 1, věty první s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., dle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka byla v řízení o kasační stížnosti procesně neúspěšná, právo na náhradu nákladů řízení jí nenáleží. Pokud jde o procesně úspěšného účastníka – žalovaného, v jeho případě nebylo prokázáno, že by mu v souvislosti s tímto řízením nějaké náklady (přesahující běžnou úřední činnost) vznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. dubna 2018

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu